

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: žalobce: **Ing. J. H.**, proti žalovanému: **Úřad Městské části Praha 6**, se sídlem Československo armády 23, Praha 6, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2018, čj. MCP6 023148/2018, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 4. 2020, čj. 9 A 68/2018-47,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobci **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**
- III.** Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :**I. Vymezení věci**

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím odložil podle § 17 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, žalobcovu žádost o informace z důvodu nezaplacení úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. Žalobce konkrétně žádal mimo jiné „o poskytnutí těch informací, které ÚMČ Praha 6 již poskytnul, ale v zákonné lhůtě nezveřejnil, jak mu platná legislativa ukládá“. Později na výzvu žalovaného žádost upřesnil tak, že požaduje informace, které žalovaný včas nezveřejnil, a to od roku 2006 včetně, přičemž požaduje přímo tyto informace, nikoli jejich seznam.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou, ve které namítl, že správní orgány nedodržovaly zákonem stanovené lhůty. Žalovaný promeškal možnost požadovat úhradu podle zákona o svobodném přístupu k informacím, protože ji v písemném oznámení vyčíslil až poté, co část informací poskytl. Výzva k zaplacení úhrady byla ve formě naskenovaného textu nepřiměřené velikosti a snížené čitelnosti. Rozhodování žalovaného považoval za rozporné se zásadou předvídatelnosti rozhodování, neboť v minulosti odmítal respektovat závazný právní názor Magistrátu hl. m. Prahy, ale nyní se žalovaný právním názorem vysloveným v rozhodnutí

o stížnosti proti výši úhrady výjimečně řídil. Žalovaný vyšel při stanovení výše úhrady ze sazebníku vydaného dva roky po podání žádosti, který je pro žalobce méně příznivý než původní. Ping-pong mezi správními orgány a neschopnost vydat rozhodnutí v zákonné lhůtě nemůže jít k tíži žalobce. Žalovaný nemůže požadovat úhradu, pokud nesplnil svou zákonnou povinnost zveřejnit informace poskytnuté jiným žadatelům. Žalobci nemůže jít k tíži, že žalovaný vede dokumenty v podobě znemožňující automatické vyhledávání.

[3] Městský soud v Praze (dále „městský soud“) rozsudkem označeným v záhlaví rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dospěl k závěru o důvodnosti námitky promeškání lhůty pro vydání výzvy k úhradě nákladů a v důsledku toho ztráty nároku na jejich úhradu podle § 17 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Judikatura Nejvyššího správního soudu sice vycházela z toho, že uplynutím lhůty podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím nezaniká povinnému subjektu oprávnění požadovat úhradu nákladů podle § 17 odst. 3 téhož zákona, protože jde jen o lhůtu procesní a pořádkovou (k tomu odkázal na rozsudek NSS ze dne 29. 6. 2017, čj. 7 As 300/2016-21). K těmto závěrům se ale kriticky postavil Ústavní soud v nálezu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I. ÚS 1083/16, podle kterého musí povinný subjekt žadateli výši úhrady oznámit před uplynutím lhůty pro poskytnutí informace a pozdější či dodatečné oznámení není možné. Žalovaný žalobce vyzval k zaplacení úhrady až po více než dvou letech od podání žádosti, tedy po uplynutí lhůty k vydání rozhodnutí, resp. stanovení úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání. Následkem toho zanikl podle § 17 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím i nárok žalovaného na úhradu nákladů.

II. Obsah kasační stížnost a vyjádření žalobce

[4] Proti rozsudku městského soudu podal žalovaný (dále „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítl, že městský soud vůbec nezohlednil doktrinární závěry, podle kterých k zániku práva na úhradu nákladů nedochází, pokud povinný subjekt nebyl nečinný a pouze žádost vyřídil jiným způsobem než tím, kterým měla být podle nadřízeného orgánu vyřízena (k tomu odkázal na FUREK, A. a kol. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář, 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 945). Městský soud nezohlednil ani základní skutkové odlišnosti této věci od věci posuzované Ústavním soudem. Žalobce v podání ze dne 12. 6. 2017, jímž vymezil rozsah požadovaných informací, uvedl, že požaduje informace k datu daného podání. Výslovně také uvedl počet zveřejněných informací k danému datu. Stěžovatel stanovil úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací s ohledem na takto vymezený rozsah požadovaných informací. Stěžovatel poukázal na to, že žalobce požadoval veškeré informace, které stěžovatel nezveřejnil za 11 let zpětně.

[5] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby ji Nejvyšší správní soudu odmítl, případně zamítl. Uvedl, že kasační stížnost nesplňuje zákonné náležitosti. Neobsahuje údaj o doručení napadeného rozsudku a o uvedení důvodů lze také pochybovat. Z „*důvodu nejvyšší právní jistoty*“ namítl, že kasační stížnost byla podána opožděně. Stěžovatel nerespektuje judikaturu Ústavního soudu ani právní názor nadřízeného orgánu, podle kterého právo na úhradu nákladů zaniká uplynutím lhůty k poskytnutí informací. Stěžovatel přehlédl odst. 46 napadeného rozsudku, který je pro posouzení věci rozhodující. Lhůtu k vydání výzvy k úhradě nákladů je nutno počítat od přijetí žádosti, důsledky procesního ping-pongu mezi stěžovatelem a nadřízeným orgánem nelze klást k tíži žalobce. Stěžovatel žádost nevyřídil ani po vydání napadeného rozsudku. Stěžovatel se dopouští zneužití práva, resp. jeho šikanózního výkonu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

pokračování

[6] S ohledem na argumentaci žalobce lze úvodem pouze v krátkosti uvést, že kasační stížnost obsahovala všechny zákonné náležitosti kromě uvedení data, kdy byl stěžovateli doručen napadený rozsudek (§ 106 odst. 1 s. ř. s.). Neuvedení této náležitosti ale nebrání projednání věci a rozhodnutí o kasační stížnosti, ostatně není ani důvodem pro vyzývání stěžovatele k jejímu doplnění, neboť se jedná o skutečnost snadno ověřitelnou z předloženého spisu městského soudu (viz náleží ÚS ze dne 10. 8. 2006, sp. zn. I. ÚS 138/06). Kasační stížnost obsahuje také důvody, pro které stěžovatel napadá rozsudek městského soudu. Pokud by tomu tak nebylo, stěžovní by s nimi žalobce mohl ve vyjádření polemizovat. Nejvyšší správní soud rovněž ověřil, že kasační stížnost byla podána včas (napadený rozsudek byl stěžovateli doručen dne 28. 4. 2020 a kasační stížnost podal dne 11. 5. 2020, čili ve lhůtě dvou týdnů podle § 106 odst. 2 s. ř. s.).

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlídnout z úřední povinnosti.

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Stěžovatel uplatnil kasační námitky zpochybňující posouzení právní otázky městským soudem v předchozím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Napadá závěry městského soudu vycházející z náleží Ústavního soudu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I. ÚS 1083/16, s tím, že se městský soud nevypořádal s právním názorem vysloveným v odborné literatuře. Vedle toho podle něj městský soud ve svých závěrech dostatečně nezohlednil, že žalobce svou žádost upřesnil teprve v průběhu řízení.

[10] Městský soud v napadeném rozsudku vyšel mimo jiné i z následujících relevantních skutečností týkajících se průběhu řízení o žádosti, které stěžovatel v kasační stížnosti nezpochybňuje. Žalobce podal žádost o poskytnutí informací dne 7. 1. 2015 a stěžovatel ji i přes opakované pokyny nadřízeného správního orgánu vydané v řízení o stížnosti žalobce řádně nevyřídil (stěžovatel žalobci opakovaně sděloval, že žádost považuje za vyřízenou, což nadřízený správní orgán považoval za nepřezkoumatelné). Až na výslovný příkaz nadřízeného správního orgánu k vydání výzvy podle § 14 odst. 5 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím stěžovatel žalobce vyzval k upřesnění žádosti, čemuž žalobce vyhověl podáním ze dne 12. 6. 2017, ve kterém uvedl, že požaduje poskytnuté informace, které měl stěžovatel zveřejnit od roku 2006 a neučinil tak, přičemž žalobce požadoval přímo tyto informace a nikoli jejich pouhý seznam. Stěžovatel dne 27. 6. 2017 vyrozuměl žalobce o prodloužení lhůty k poskytnutí informací a poslední den této lhůty (7. 7. 2017) jej vyzval k úhradě nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. Po rozhodnutí nadřízeného orgánu o nedůvodnosti podané žalobcovy stížnosti mu žalovaný výzvu znovu zaslal dne 9. 10. 2017 a po nezaplacení úhrady žádost žalobou napadeným rozhodnutím odložil.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval kasační námitkou, podle které městský soud sice zohlednil závěry Ústavního soudu vyjádřené v náleží sp. zn. I. ÚS 1083/16, ale nikoli závěry doktrinární. K tomu je třeba uvést, že na uvedený náleží navazuje také pozdější judikatura Ústavního soudu (viz náleží ze dne 29. 6. 2021, sp. zn. III. ÚS 3339/20) a daný závěr časově limitující oprávnění stanovit úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací reflektují ve své rozhodovací praxi i správní soudy (viz např. rozsudky městského soudu ze dne 17. 8. 2020, čj. 11 A 17/2020-134, ze dne 8. 10. 2020, čj. 9 A 70/2017-56 a ze dne 15. 12. 2020, čj. 11 A 115/2019-36, nebo rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 12. 2020, čj. 25 A 84/2019-29).

[12] Nejvyšší správní soud k tomu dále v obecné rovině předesílá, že dospěl-li městský soud k závěru o aplikovatelnosti výše uvedeného nálezu Ústavního soudu v této věci, je jeho možnost odchýlit se od Ústavním soudem vyslovených závěrů k určité právní otázce velmi omezená. Podle čl. 89 odst. 2 Ústavy, jsou vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu závazná pro všechny orgány i osoby. Z toho plyne také tzv. precedenční závaznost rozhodnutí Ústavního soudu, tedy povinnost soudů (včetně zdejšího soudu i městského soudu) reflektovat nosné závěry jeho judikatury. Chce-li se senát Nejvyššího správního soudu odchýlit od názoru vysloveného v obdobné právní věci Ústavním soudem, musí tak učinit výslovně, jednoznačně a předstředním konkurujících právních úvah. Pokud již existuje předchozí a s názorem Ústavního soudu souladná judikatura Nejvyššího správního soudu, musí věc podle § 17 odst. 1 s. ř. s. předložit rozšířenému senátu (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 12. 1. 2011, čj. 1 Afs 27/2009-98, č. 2230/2011 Sb. NSS).

[13] Jak uvedl již městský soud v napadeném rozsudku, Ústavní soud ve shora uvedeném nálezu sp. zn. I. ÚS 1083/16 zpochybnil předchozí judikaturu NSS stojící na závěru, že lhůta ke stanovení výše úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání [která se kryje se lhůtou pro vyřízení žádosti podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím] je lhůtou procesněprávní a pořádkovou a i po jejím uplynutí lze poskytnutí informací podmínit zaplacením úhrady (viz rozsudky NSS ze dne 29. 6. 2017, čj. 7 As 300/2016-21, č. 3624/2017 Sb. NSS, a ze dne 14. 7. 2017, čj. 5 As 181/2016-23). Ústavní soud v uvedeném nálezu dospěl k závěru, že se nejedná o lhůtu pořádkovou, nýbrž prekluzivní. Jestliže tedy povinný subjekt (zde stěžovatel) nestanoví výši úhrady v rámci lhůty pro poskytnutí informace, nemůže poskytnutí informací podmínovat úhradou nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání. Podle Ústavního soudu po právu vůbec nemůže nastat situace, kdy je úhrada požadována po uplynutí lhůty k poskytnutí informací. Oproti jednoznačnému pravidlu představovanému povinností oznámit výši požadované úhrady ve lhůtě pro poskytnutí informace by bylo možné podle Ústavního soudu předchozí judikaturu Nejvyššího správního soudu zneužít nejen k oddalování splnění povinnosti podle čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod, ale též k efektivnímu zamezení soudní ochrany v řízení o ochraně proti nečinnosti správního orgánu.

[14] Nejvyšší správní soud neshledal důvody, pro které by se měl městský soud v nyní posuzované věci od těchto závěrů Ústavního soudu odchýlovat. Takovým důvodem nemůže být ani stěžovatelem zdůrazňované nezohlednění některých doktrinárních názorů. Z daného nálezu předně plyne, že Ústavní soud vycházel mimo jiné i z odborné literatury, na kterou nyní stěžovatel odkazuje (tj. FUREK, A. a kol. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář, 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016). Daný komentář ve shodě s Ústavním soudem ve vztahu k § 17 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím uvádí, že povinný subjekt může úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání požadovat pouze ve lhůtě pro poskytnutí informace. To „představuje na jedné straně ochranu žadatele před možnými šikanózními postupy ze strany povinného subjektu a na straně druhé i ‚sankci‘ za porušení povinnosti povinným subjektem vyřídit žádost v zákonem stanovené lhůtě (přípuštění práva povinného subjektu žádat úhradu nákladů i po uplynutí lhůty pro poskytnutí informace by tedy bylo do jisté míry akceptováním porušení povinnosti vyřídit žádost v zákonné lhůtě). Daný výklad nepochybně odpovídá smyslu § 17, který jistě není zamýšlen jako časově neobranitelná možnost povinného subjektu kdykoli před poskytnutím informace žádat úhradu bez ohledu na ostatní povinnosti stanovené zákonem“.

[15] Daný komentář nicméně v pasáži týkající se § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím (k postupu po rozhodnutí nadřízeného správního orgánu o stížnosti), na kterou odkazuje stěžovatel, uvádí, že „pokud byla stížnost shledána důvodnou pro úplnou nečinnost povinného subjektu při vyřizování žádosti o poskytnutí informací, pak úhradu při novém vyřizování žádosti požadovat nelze. Pokud však povinný subjekt nečinný nebyl a pouze žádost vyřídil jiným způsobem než tím, kterým měla být

pokračování

dle nadřízeného orgánu žádost vyřízena, nedošlo k zániku práva povinného subjektu na úhradu nákladů a při novém vyřízení žádosti ji lze požadovat.“ V podrobnostech k tomu dále odkazuje na část komentáře týkající se § 17, v níž autoři uvedli: „*Povinný subjekt proto neztrácí právo žádat úhradu nákladů po žadateli v případě, že rozhodl o odmítnutí žádosti dále v případech, v nichž dospěl k závěru, že požadované informace nebo uplatněná žádost nejsou vyřizovatelné v režimu SvInf (§ 2 odst. 3 a § 14 odst. 4), nebo že určité informace již nespádají do předmětu žádosti, anebo pokud žádost odložil [§ 14 odst. 5 písm. a) a c)] a nadřízený orgán se s tímto jeho názorem nezotožnil a povinnému subjektu přikázal na základě stížnosti podle § 16a žádost vyřídit nebo podle § 16 zrušil rozhodnutí o odmítnutí žádosti v odvolacím řízení.“* K závěru, že lhůta pro vyřízení žádosti podle § 14 odst. 5 písm. d) začíná v případě zrušení rozhodnutí nařízeným správním orgánem a vrácení věci k novému vyřízení věci běžet ode dne právní moci rozhodnutí nadřízeného orgánu lze odkázat na rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2014, čj. 4 As 234/2014-49). Obdobné pravidlo platí také v případě zrušujícího soudního rozsudku (viz rozsudek NSS ze dne 19. 11. 2014, čj. 3 As 26/2014-62, č. 2178/2015 Sb. NSS, který sice zrušil Ústavní soud nálezem ze dne 16. 6. 2015, I. ÚS 3930/14, ale toto pravidlo nepochybní).

[16] Tyto závěry ale na skutkové okolnosti posuzované věci nedopadají, tudíž ani nemohu nic změnit na použitelnosti závěrů Ústavního soudu, resp. je zpochybnit. Stěžovatel totiž žádným z uvedených způsobů věc nevyřídil a rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy ze dne 20. 4. 2015, 25. 5. 2016, 4. 8. 2016, 14. 10. 2016, 9. 1. 2017 a 11. 5. 2017 mu bylo na základě důvodných stížností žalobce opakovaně uloženo, aby tak učinil. Teprve na základě posledního rozhodnutí stěžovatel žalobce podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím vyzval ke konkretizaci původní žádosti. Do té doby ji fakticky zákonným způsobem vůbec nevyřizoval a byl nečinný (to plyne také z rozsudku NSS ze dne 24. 11. 2021, čj. 1 As 279/2021-34, v němž se soud zabýval nečinností stěžovatele při vyřizování této žádosti). Stěžovatel na žádost reagoval pouze sděleními, která ve shodě s Magistrátem hl. m. Prahy a výše citovaným rozsudkem NSS sp. zn. 1 As 279/2021 vůbec nelze považovat za vyřízení věci (tj. nejednalo se o vyřízení věci „jiným způsobem, než jak měla být vyřízena“, jak tvrdí stěžovatel). Stěžovatel ve sděleních zasílaných žalobci uváděl, že žádost nevyřizoval podle zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť byla nadepsána jako „*výzva k nápravě opakovaného porušení zákona Úřadem MČ Praha 6*“ a zákon o svobodném přístupu k informacím takový pojem podle stěžovatele nezná. Jak ale konstatoval Magistrát hl. m. Prahy, jednalo se o žádost podle zákona o svobodném přístupu k informacím, která splňovala zákonné náležitosti, a ve které žalobce výslovně uváděl, že o informace „*žádá podle zákona 106/1999 Sb.*“. V řadě dalších sdělení stěžovatel navzdory opačnému závaznému pokynu Magistrátu hl. m. Prahy opakovaně uváděl, že žádost již považuje za vyřízenou a informace již žalobci poskytl, případně mu zasílal jiné (dříve žalobcem požadované) informace než ty, kterých se týkala jeho žádost ze dne 7. 1. 2015.

[17] Za této situace se lze plně ztotožnit se závěry městského soudu, který uvedl, že lhůta pro poskytnutí informace počala běžet dne 7. 1. 2015. Protože byla žádost do určité míry obecná (nebylo jasné v jakém rozsahu a podobě stěžovatel konkrétní informace požadoval), stěžovatel byl povinen žalobce ve lhůtě sedmi dnů vyzvat k jejímu doplnění [§ 14 odst. 5 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím]. Poté by žalobci běžela lhůta 30 dnů pro upřesnění žádosti. Po tomto doplnění by stěžovateli běžela lhůta 15, resp. 25 dnů k poskytnutí informace [§ 14 odst. 5 písm. d) ve spojení s odst. 7 zákona o svobodném přístupu k informacím]. V této lhůtě byl stěžovatel také povinen vyzvat žalobce k úhradě nákladů mimořádně rozsáhlého vyhledávání. Stěžovatel ale navzdory výše uvedené právní úpravě žalobce nevyzval k upřesnění žádosti ve lhůtě sedmi dnů, nýbrž po více než dvou letech.

[18] Obecně sice platí, že lhůta pro poskytnutí informací podle § 14 odst. 5 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím začíná v případě nejasné či neurčité žádosti běžet teprve poté, co ji žadatel na základě výzvy podle § 14 odst. 5 písm. b) téhož zákona upřesní. Tak tomu

bude ale pouze v případě, že povinný subjekt postupuje v souladu se zákonem a žadatele v zákonem stanovené lhůtě řádně a včas k upřesnění žádosti vyzve. Jestliže ale povinný subjekt stejně jako stěžovatel v nyní posuzované věci zůstane nečinný a žádost nevyřizuje (což v této věci bylo konstatováno i správními soudy – viz výše citovaný rozsudek NSS sp. zn. 1 As 279/2021), resp. fakticky rezignuje na vyřízení žádosti a omezí se pouze na opakovaná sdělení, že ji považuje (v rozporu se skutečným stavem) za vyřízenou, případně na ni reaguje poskytováním jiných než požadovaných informací, nemůže se takový postup zohlednit při výpočtu lhůty pro stanovení úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání. Takový postup by byl v příkrém rozporu s nosnými důvody nálezu sp. zn. I. ÚS 1083/16.

[19] Jak ostatně plyne z výše rovněž uvedeného nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3930/14, procesní předpisy určené k ochraně práv žadatele o informace je nutno vykládat takovým způsobem, aby byly účinné v praxi. Nelze je vykládat způsobem, který ochranu odepírá, aniž by pro to existovaly pádné důvody. Podle dalšího (taktéž již zmíněného) nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3339/20 má být povinný subjekt v řízení o poskytnutí informací „*profesionálem znalým práva, který má žadatele procesem poskytování informací provést tak, aby jim bylo v maximální míře vyhověno; je nepřipustné, aby odpovědnost za zdárné vyřízení žádosti přesouvaly povinné subjekty na žadatele a vytýkaly jim nedostatky aktivity tam, kde by měl být s ohledem na základní zásady činnosti správních orgánů aktivní právě správní orgán. Povinný subjekt má hledat způsoby maximálního vyhovění podané žádosti a nikoliv důvody, jak jejímu vyhovění zabránit.*“ I z těchto závěrů plyne, že oprávněnost požadavku na uhrazení nákladů nelze nechat zcela na libovůli povinného subjektu (stěžovatele), zda žadatele (žalobce) vůbec vyzve k upřesnění žádosti a následně k úhradě případných nákladů. Jestliže stěžovatel v nyní posuzované věci takto svévolně postupoval, přišel o možnost podmiňovat poskytnutí informací uhrazením těchto nákladů, resp. nemohl kvůli jejich nezaplacení žádost odložit. Důvodná tedy není ani námitka, podle které městský soud nezohlednil, že k upřesnění žádosti došlo teprve následně na výzvu stěžovatele. Městský soud v napadeném rozsudku vyšel z toho, že žádost byla upřesněna až po uplynutí lhůty pro vyřízení žádosti (tj. i lhůty pro stanovení úhrady), přičemž zcela přílehlavě poukázal na to, že k tomu došlo v důsledku toho, že povinností stěžovatele bylo žalobce k upřesnění vyzvat ve lhůtě sedmi dnů, a nikoli po dvou letech po řadě obstrukcí a nerespektování závazného názoru nadřízeného orgánu.

[20] Relevanci pro posouzení věci nemá ani skutečnost, že žalobce požadoval poskytnutí informací, které měl stěžovatel zveřejnit za posledních 11 let (a neučinil tak). Byť by požadovaných informací mohlo být za takový časový úsek značné množství, což by za normálních okolností odůvodňovalo stanovení vyšší úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání, stěžovatel kvůli shora označeným důvodům a s ohledem na existující právní úpravu (vykládanou Ústavním soudem) není oprávněn tuto úhradu požadovat. Samotný časový rozsah či množství požadovaných informací proto pro posouzení nynější věci nemají relevanci. To platí i pro námitku poukazující na to, že žalobce „aktualizoval“ žádost k určitému datu, neboť je zjevné, že podstata požadovaných informací zůstala stejná jako v jeho původní žádosti.

[21] Nejvyšší správní soud vnímá, že povinné subjekty mohou být často zásadním způsobem zatěžovány vyřizováním šikanózních či kverulatočních žádostí o informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Ostatně i v nyní posuzované věci z žádosti plyne, že ji žalobce učinil pouze z důvodu, že nebyl spokojený s vyřízením jiných jeho žádostí, přičemž Magistrát hl. m. Prahy ve svých rozhodnutích uváděl, že „*modus operandi Ing. J. H. ve vztahu k InfZ je (nejen) nadřízenému orgánu dobře znám z desítek předchozích kauz*“. Četné spory obou účastníků jsou Nejvyššímu správnímu soudu známy i z jeho úřední činnosti. I případné kverulatoční žádosti nicméně musí povinné subjekty vyřizovat zákonnou cestou a v zákonných lhůtách, nikoli svévolně. Lze dodat, že Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již připustil, že zneužití práva

pokračování

na informace na straně žadatele může v určitých případech být dokonce důvodem k odmítnutí žádosti, přičemž se jedná o důvod zákonem nepředvídaný (tzv. důvod faktický, srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 10. 2014, čj. 8 As 55/2012-62, č. 3155/2015 Sb. NSS, a ze dne 26. 2. 2020, čj. 4 As 385/2019-55). Takový postup je ale výjimečný a především musí být povinnými subjekty řádně odůvodněn s ohledem na skutkové okolnosti dané věci a může být použit jen tam, kde se o skutečné zneužití práva jedná.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že žádná z uplatněných kasačních námitek není důvodná, a proto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[23] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalobce, který měl ve věci úspěch, žádné vynaložené náklady řízení soudu ani přes výzvu nesdělil a ani z obsahu spisu neplyne, že by mu v souvislosti s řízením o kasační stížnosti nějaké náklady vznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 22. února 2022

Milan Podhrázký
předseda senátu